

OKTATÁSI HIVATAL

**A 2023/2024. tanévi
Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny
első forduló**

**DIGITÁLIS KULTÚRA II. (PROGRAMOZÁS) KATEGÓRIA
FELADATLAP**

Munkaidő: 180 perc

Elérhető pontszám: 400 pont

1. feladat: Mi a különbség? (54 pont)

Bendegúz egy feladatra két megoldást is írt és azt gondolta, hogy ugyanazt számolják ki egy legalább 5 elemű A tömbre.

első:

S:=0

Ciklus i=3-tól N-1-ig

S:=A[i]+A[i-1]+A[i-2]+S

Ciklus vége

Ki: S

Eljárás vége.

második:

S1:=0; S2:=0; S3:=0

Ciklus i=2-től N-ig

S1:=S1+A[i-1]

Ha i>1 és i<N-1 akkor S2:=S2+A[i-1]

Ha i>2 és i<N-2 akkor S3:=S3+A[i-1]

Ciklus vége

Ki: S1+S2+S3

Eljárás vége.

- A.** Mit számol az első és a második megoldása és mi a különbség köztük?
- B.** Tetszőleges bemenetre mit számít az első? Add meg az eredményt az alábbi tömbre is: (1,2,3,4,5,6).
- C.** Tetszőleges bemenetre mit számít a második? Add meg az eredményt az alábbi tömbre is: (1,2,3,4,5,6).
- D.** Fogalmazd meg általánosan a különbséget a két eredmény között!

Az Országos Középiskolai Tanulmányi Versenyek megvalósulását az NTP-TMV-M-23 projekt támogatja

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

 **Nemzeti
Tehetség Program**

2. feladat: Mit csinál? (40 pont)

A következő programrészlet bemenete az $A[1..N]$ tömb, értékei 0 és $M-1$ közötti egész számok.

```

Ciklus I=0-tól M-1-ig
  B[I]:=0
Ciklus vége
Ciklus I=1-től N-ig
  B[A[I]]:=B[A[I]]+1
Ciklus vége
(*)
Ciklus I=1-től M-1-ig
  B[I]:=B[I]+B[I-1]
Ciklus vége
(**)
Ciklus I=1-től N-ig
  C[B[A[I]]]:=A[I]; B[A[I]]:=B[A[I]]-1
Ciklus vége
(***)

```

- A.** Mit tartalmaz a megoldásban a $B[0..M-1]$ tömb a (*) ponton?
B. Mit tartalmaz a megoldásban a $B[0..M-1]$ tömb a (**) ponton?
C. Mit tartalmaz a megoldásban a $B[0..M-1]$ és a $C[1..N]$ tömb a (***) ponton?

3. feladat: Kódolás (40 pont)

Számítógéppel titkosítottak egy értelmes magyar SZÓ-t. A program lefutása után közölték velünk az előállított KÓD-ot, de a használt KULCS-ot nem.

A kódoláskor használt algoritmus a következő volt:

```

Kódolás:
KÓD[0]:=KULCS
Ciklus I=1-től HOSSZ-ig
  KÓD[I]:=SZÓ[I] művelet KÓD[I-1]
Ciklus vége
Eljárás vége.

```

Az 1-től HOSSZ-ig indexelt SZÓ tömb a kódolandó, a 0-tól HOSSZ-ig indexelt KÓD tömb pedig a kódolt szót tartalmazza.

A KÓD (1-től HOSSZ-ig) ez lett: CJNKL. Az alábbi igazságtáblával megadott műveletet a számítógép az operandusokon bitenként végzi el (A és B az operandusok, C az eredmény).

Művelet:

A	0	1	0	1
B	0	0	1	1
C	0	1	1	0

A használható betűk és kódjaik:

- 0000	A 0001	B 0010	C 0011
D 0100	E 0101	F 0110	G 0111
H 1000	I 1001	J 1010	K 1011
L 1100	M 1101	N 1110	O 1111

Mi volt az eredeti, értelmes magyar szó (megjegyzés: az első betű kitalálásához az algoritmus nem ad segítséget), és mi volt a KULCS? Magyarázd meg, hogyan jöttél rá a megoldásra!

4. feladat: Automata (60 pont)

Egy automata különböző egész számokat tartalmazó sorozatot dolgoz fel. Egyesével balról-jobbra haladva veszi a sorozat számait és egy sor adatszerkezet felhasználásával végez műveletet. Kezdetben a sor üres. Az aktuális számmal az alábbi műveletek közül az első olyat hajtja végre, amelyre a feltétel teljesül:

- ha a sor üres, a végére teszi
- ha a sor utolsójánál nagyobb, a végére teszi
- ha az utolsó kiírtnál kisebb, akkor hibajelzéssel megáll
- ha a sor elsőjénél kisebb, akkor kiírja
- amíg a sor elsőjénél nagyobb, addig kiírja a sor elsőjét (és a kiírt elemet ki is veszi a sorból); ilyenkor, ha a sor üressé válik, akkor a bemeneti értéket a sorba teszi, különben kiírja
- az utolsó érték feldolgozása után a sorban levőket kiírja

A. Minden elem érkezése után add meg a sorban levő elemeket és a kiírt értékeket az alábbi bemenetre: 3 4 6 1 8 2 5 9 7.

B. Mi a feltétele annak, hogy hibajelzéssel áll meg a feldolgozás? Adj meg egy konkrét sorozatot, amire hibajelzéssel megáll!

5. feladat: Assembly (54 pont)

Az assembly nyelv a számítógép processzora által futtatott egyszerű gépi utasítások szöveges formája. Ciklusokat és elágazásokat a kód megfelelő részére – melyet egy szöveges címke jelöl – való feltételes ugrással képezhetünk benne. Változókra nem névvel utalunk, hanem az alapján, hogy a processzor melyik regiszterében (belső tárolóegység) található.

Az alábbi program az A és B memóriacímen lévő, 64 bites pozitív egész számokból számol ki egy 64 bites, nemnegatív egész értéket, majd azt a C címen tárolja. A segédszámításokhoz hat darab 64 bites regisztert (x0-x5) használ.

```

ldr    x0, A          ; az x0 regiszterbe az A címen található értéket betölti
ldr    x1, B          ; az x1 regiszterbe a B címen található értéket betölti
orr     x4, x0, x1     ; az x4 regiszterbe az x0-n és x1-en végzett bitenkénti VAGY
                      ; eredményét tölti
ctz     x4, x4         ; az x4 regiszterbe az x4 érték végén található 0 bitek számát tölti
ctz     x2, x0         ; az x2 regiszterbe az x0 érték végén található 0 bitek számát tölti
lsr     x0, x0, x2     ; az x0 regiszter tartalmát x2-szor jobbra lépteti
ctz     x3, x1         ; az x3 regiszterbe az x1 érték végén található 0 bitek számát tölti
lsr     x1, x1, x3     ; az x1 regiszter tartalmát x3-szor jobbra lépteti
X:
cmp     x0, x1         ; összehasonlítja x0 és x1 értékét
beq     Z              ; a Z címkére ugrik, ha egyenlők
bhi     Y              ; az Y címkére ugrik, ha x0 > x1
mov     x5, x1         ; az x5 regiszterbe x1 értékét tölti
mov     x1, x0         ; az x1 regiszterbe x0 értékét tölti
mov     x0, x5         ; az x0 regiszterbe x5 értékét tölti
Y:
sub     x0, x0, x1     ; x0 értékéből kivonja x1 értékét
ctz     x5, x0         ; az x5 regiszterbe az x0 érték végén található 0 bitek számát tölti
lsr     x0, x0, x5     ; az x0 regiszter tartalmát x5-szor jobbra lépteti
b       X              ; az X címkére ugrik
Z:
lsl     x0, x0, x4     ; az x0 tartalmát x4-szer balra lépteti
str     x0, C          ; a C memóriacímen tárolja x0 értékét

```

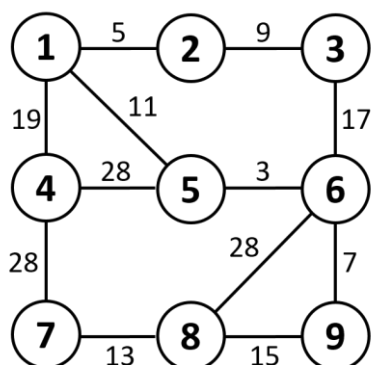
Kiegészítés: egy kettes számrendszerbeli szám eggyel jobbra léptetése azt jelenti, hogy a legalacsonyabb helyiértékű bitet töröljük, az elejére pedig 0-t teszünk, például: $1011_b \gg 1 == 0101_b$. Balra léptetéskor pedig a legnagyobb helyiértékű bitet töröljük és a végére 0-t írunk, például 4 biten: $1011_b \ll 1 == 0110_b$.

- A. Mi lesz a C címen, ha $A=12$, $B=9$?
- B. Mi lesz a C címen, ha $A=15$, $B=7$?
- C. Mi lesz a C címen, ha $A=27$, $B=3$?
- D. Hogy függ a C címen található érték A-tól és B-től? Írd le általánosan!
- E. Hogyan viszonyul $x4$ értéke a bemeneti értékek végén található 0 bitek számához?
- F. Mit csinál az X és Y címkék közti kódrészlet? Írd le szövegesen!

6. feladat: Utak (80 pont)

Bergengóciában a városokat földutak kötik össze. A király elhatározza, hogy az utakat leaszfaltozzák, de sajnos nincs annyi pénze, hogy minden utat aszfaltozzanak. A királynak K forintja van. A következő stratégiát választotta: Először aszfaltozzák a fővárosból kiinduló legkevesebbe kerülő utat. Ezután minden lépésben a legkisebb költségű olyan U és V város közötti utat választják, ahol U elérhető a fővárosból (az 1-es sorszámú városból) már aszfaltozott úton, de V még nem.

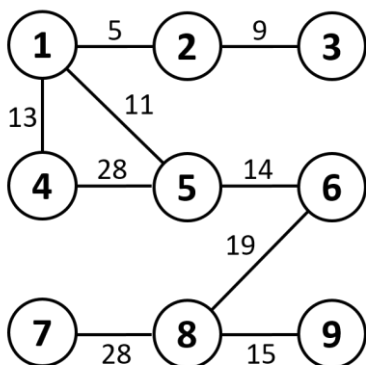
Add meg az alábbi két városhálózatra, hogy ezzel a szabállyal mely utak lesznek leaszfaltozva, az aszfaltozás sorrendjében és a királynak mennyi pénze marad!

A.

A1. A királynak 30 forintja van kezdetben.

A2. A királynak 50 forintja van kezdetben.

B.

B1. A királynak 40 forintja van kezdetben.

B2. A királynak 80 forintja van kezdetben.

7. feladat: Siklóernyő (72 pont)

Alex siklóernyőzni szeretne a Tátra hegycsúcsain. A hegycsúcsok a Tátrában négyzetrácsosan N sorban és azon belül M oszlopban helyezkednek el és mindegyiknek ismert a magassága. A siklóernyőzés során Alex elindul az egyik kiválasztott hegycsúcsról és átrepül valamelyik (nem feltétlenül szomszédos), a jelenleginél szigorúan kisebb magasságú hegycsúcsra, mely a jelenlegi csúccsal azonos sorban vagy azonos oszlopban helyezkedik el. Egy csúcsról akkor is átmehet egy alacsonyabb hegycsúcsra, ha a kettő között van magasabb hegycsúcs - ezeket a levegőben kikerüli.

Alex a siklóernyőzés során több alkalommal is átrepülhet a jelenlegi csúcsról egy következőre (függetlenül attól, hogy másik repüléssel már járt ott), és bármelyiken be is fejezheti a siklóernyőzést, feltéve, hogy legalább egy átrepülést végrehajtott már.

Add meg a lentebb megadott magasságok esetén **minden egyes hegycsúcsra**, hogy onnan kiindulva

- A.** Hány különböző siklóernyőzést tehet, mely során pontosan egy alkalommal repül át másik csúcsra?
- B.** Hány különböző siklóernyőzést tehet, mely során pontosan két alkalommal repül át másik csúcsra?
- C.** Hány különböző siklóernyőzést tehet összesen?

2	1	3	5
1	1	1	4
9	2	7	6